

SZAKVIZSGA TÉTELSOR 2017.

KLINIKAI ÉS MENTÁLHIGIÉNAI SZAKPSZICHOLÓGUS SZAKKÉPZÉS

GYERMEK SZAK (96 TÉTEL)

A szakvizsga tételek 3 fő témakört ölelnek fel, az elméleti vizsgán a jelölt mindhárom témakörből húz egy tételt.

- I. Pszichopatológia és patopszichológia (32 tétel)
- II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatósmódszertan. Fejlődési pszichopatológia. (31 tétel)
 - 1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatósmódszertan (22 tétel)
 - 2. Fejlődési pszichopatológia (9 tétel)
- III. Intervenciók a klinikai pszichológiában (29 tétel)
 - 1. Pszichoterápia (15 tétel)
 - 2. Mentálhigiéné és egészséglélektan (7 tétel)
 - 3. A klinikai pszichológia alkalmazása a medicinában és egyéb területeken (6 tétel)

I. 1. PSZICHOPATOLÓGIA ÉS PATOPSZICHOLÓGIA

- 1. A normalitás és az abnormalitás fogalma a gyermek-pszichopatológiában és a pszichopatológiában.
- 2. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a pszichoanalitikus és a tanuláselméleti gondolati modellek.
- 3. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a fenomenológiai, a szociokulturális és az organikus gondolati modellek
- 4. Pszichopatológiai jelenségek: a percepció zavarai.
- 5. Pszichopatológiai jelenségek: a gondolkodás zavarai
- 6. Pszichopatológiai jelenségek: a figyelem zavarai, orientációs zavarok, mozgászavarok.
- 7. Pszichopatológiai jelenségek: beszéd, írás, cselekvés- és tevékenységzavarok. Az érzelem zavarai.

8. A pszichikus kórformák osztályozása a BNO-10 és a DSM-IV-R illetve a DSM 5.. szerint. A változás főbb szempontjai Az osztályozás általános kérdései.
9. Az organikus idegrendszeri károsodás etiológiai tényezői és korai jelei a csecsemőkorban.
10. Organikus kórképek és a hozzájuk társuló magatartási és emocionális problémák gyermek- és serdülőkorban.
11. Az értelmi fejlődés zavarai (mentális retardáció) gyermek- és serdülőkorban.
12. Részképességszavarok kisgyermek- és gyermekkorban.
13. Pervazív zavarok a gyermekkorban.
14. Szorongásos zavarok gyermek- és serdülőkorban.
15. Affektív zavarok gyermek- és serdülőkorban.
16. Magatartászavarok a gyermek és a serdülőkorban.
17. A tic és a Tourette szindróma gyermek- és serdülőkorban.
18. Az ADHD – a hiperkinetikus figyelemzavar gyermekkorban.
19. Pszichoszomatikus kórképek gyermek- és serdülőkorban.
20. Evészavarok gyermek- és serdülőkorban.
21. A szexuális viselkedés zavarai gyermek- és serdülőkorban.
22. Trauma, bántalmazás és elhanyagolás, és az ennek következtében kialakuló pszichés zavarok a gyermekkorban.
23. Antiszociális és kriminális tünetek gyermek- és serdülőkorban.
24. Életkori krízisek és akut válsághelyzetek serdülőkorban.
25. Az öngyilkosság (felmérése, rizikótényezők, magyarázó elméletek, a preszuicidális szindróma).
26. A PTSD (poszttraumás stressz szindróma).
27. Függőségek (drog- és alkoholfogyasztás) serdülőkorban.
28. Specifikus személyiségzavarok: „A” csoport.
29. Specifikus személyiségzavarok: „B” csoport.
30. Specifikus személyiségzavarok: „C” csoport.
31. Szkizofrénia, szkizofrénia spektrum zavarok Pszichotikus kórképek a gyermekkorban.
32. Affektív zavarok

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatásmódszertan

1. A személyiségvizsgálat módszerei, csoportosításuk, elméleti háttérük. A bizonyítottan hatékony paradigma (EBM) megjelenése: valid és megbízható módszerek a gyermek-pszichodiagnosztikában. Az EBM indokai, alapelvei, előnyei és hátrányai.
2. Az állapotfelmérés módszerei. Interjú típusok. A klinikai pszichológiai interjú (Angelande), a félig-strukturált (pl. kognitív és /vagy viselkedés szempontú) és a strukturált interjú (pl. SCID-I, SCID-II).
3. A viselkedésdiagnosztika elméleti háttére, alapelvei és módszerei. Speciális technikák gyermekeknél. A viselkedés-megfigyelés és a játékdiagnosztika szerepe a gyermek-pszichodiagnosztikában.
4. Kognitív szempontú állapotfelmérés; kognitív torzítások. Kognitív szempontú állapotfelmérés lehetőségei és korlátai gyermekeknél.
5. A klinikai pszichológiai szakvélemény kialakításának sajátosságai a gyermek- és serdülőkorban. Etikai és jogi szabályozási szempontok a gyermek-pszichodiagnosztikában és a szakvélemény kialakításában.
6. A neurológiai vizsgálat jelentősége a csecsemő- és kisgyermekkorban. Csecsemőkorban alkalmazott pszicho-diagnosztikai eljárások (fejlődési tesztek, stb).
7. Az autizmus spektrum zavar diagnosztikai sajátosságai és felmérése.
8. Organikus zavarok felismerése és diagnosztikája gyermek- és serdülőkorban.
9. A teljesítményzavarok pszichodiagnosztikája gyermek- és serdülőkorban. Az értelmi fejlődés zavarainak diagnosztikája és differenciáldiagnosztikája.
10. Részképesség zavarok felismerése és diagnosztikája gyermek- és serdülőkorban.
11. Az ADHD felmérése és diagnosztikus jegyei.
12. Az iskolaérettség kritériumai és felmérése a gyermekpszichodiagnosztikában.
13. Nem-verbális intelligencia-tesztek (S.O.N., Színes Raven, Bender) alkalmazásának szempontjai a gyermek-pszichodiagnosztikában.
14. A Rorschach teszt felvételének és értelmezésének sajátosságai gyermekkorban. Projektív tesztek (CAT, TAT,) sajátosságai és használata a gyermek-, ill. serdülő-pszichodiagnosztikában.
15. A Világjáték sajátosságai és pszichodiagnosztikai felhasználása.
16. Ház, fa, ember és családrajz diagnosztikus felhasználása.
17. Kérdőívek és projektív vizsgáló módszerek a gyermek- és serdülőkori szorongásos jegyek megállapításában.

18. Kérdőívek és projektív vizsgáló módszerek a serdülőkori szuicid veszélyeztetettség felmérésében.
19. A korai traumatizáció és a bántalmazás pszichodiagnosztikai jegyei.
20. A depresszió diagnosztikai jegyei a projektív és a teljesítménytesztekben gyermek és serdülőkorban.
21. A klinikai pszichológiai kutatás célkitűzései és módszertana. Kvalitatív és kvantitatív módszerek, valamint kísérleti elrendezések a klinikai pszichológiában.
22. A pszichoterápiák hatékonyságának vizsgálati módszerei és eredményei. A bizonyítékokon alapuló gyógyítás (EBM) alapelvei.

II. 2. Fejlődési pszichopatológia

23. A fejlődési pszichopatológia szemlélete, alaptételei és normalitásfogalma. A fejlődési pszichopatológia kutatási területei és stratégiái.
24. A fejlődés pszichopatológiai modelljei I.: a jellemző állapot (vonás) modell és a környezeti modell, példákkal is illusztrálva.
25. A fejlődési pszichopatológia modelljei II.: az interakciós modellek és a tranzakcionális (transzformációs) modell, példákkal is illusztrálva.
26. A fejlődéspszichopatológia strukturális modellje – Hartmann, Erikson,
27. Normális és patológiás fejlődés csecsemő- és gyermekkorban: – Anna Freud, M. Mahler.
28. A fejlődéspszichopatológia tárgykapcsolati modellje: Melaine Klein, és D. Winnicott.
29. A fejlődéspszichopatológia szelf-fejlődési modelljei: Kohut és Kernberg.
30. A kötődésemélet hozzájárulása a korai fejlődés zavarok elméletéhez.
31. A modern csecsemőkutatások hozzájárulása a korai szelf-fejlődés zavaraihoz: D. Stern elmélete.

III. INTERVENCIÓK A KLINIKAI PSZICHOLÓGIÁBAN

III/1. Pszichoterápia

1. A pszichoterápia fogalma, célja, keretei. A pszichoterápiák közös vonásai.
2. A pszichoterápia nemzetközi és hazai története.
3. Specifikus hatótényezők a pszichodinamikus terápiában és a kognitív viselkedésterápiában.

4. Specifikus hatótényezők a személyközpontú terápiában és a családterápiában
5. A pszichoterápiás célkitűzés szintjei, terápiás terv és módszerválasztás a gyermekpszichoterápiában. Specifikus és nem-specifikus tényezők a pszichoterápiákban.
6. A gyermekpszichoterápia sajátosságai. Különbségek a gyermekek és felnőttek pszichoterápiája között. A terápiás szerződés és a terápiás szövetség sajátosságai gyermekek és serdülők pszichoterápiájában. A szülővezetés kérdése és módszere gyermekek és serdülők egyéni terápiájában.
7. Segítő szindróma és a kiégés jelensége. A kiégés felmérése és prevenciója.
8. A családterápia elméleti háttere, alapfogalmai, jellemzői. Indikációk és kontraindikációk a családterápiában. Jelentősebb családterápiás irányzatok.
9. Csoportpszichoterápiás irányzatok, a csoportterápia hatótényezői. Csoportpszichoterápia gyermek- és serdülőkorban. Indikációk és kontraindikációk. Pszichodráma alkalmazása gyermekeknél
10. A pszichoterápia tanuláselméleti modellje.
11. A viselkedésterápia jellemzői. A viselkedésterápia módszerei és alkalmazása a gyermekkori mentális zavarok kezelésében, példákkal is illusztrálva.
12. A kognitív terápia elméleti háttere és módszerei.
13. A kognitív terápia alkalmazása gyermek- és serdülőkorban.
14. A pszichodinamikus gyermekpszichoterápia főbb jellemzői, elméleti háttere, módszere, technikája
15. A személyközpontú terápia elmélete és fő fogalmai. Gyermekek személyközpontú

III. 2. Mentálhigiéné és egészséglélektan

16. A mentálhigiéné fogalma, története, irányzatai. A klinikai szakpszichológus mentálhigiénés tevékenységi lehetőségei. Iskolai és közösségi mentálhigiéné. A mentálhigiéné szerepe és lehetőségei a devianciák megelőzésében és kezelésében.
17. Az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos prevenció fogalma, intervenció, támogató és gondozó programok.
18. Az egészséglélektan meghatározása. Az egészséglélektan bio-pszicho-szociális modellje.
19. Kontroll, stressz, megküzdési stratégiák. Adaptív és maladaptív megküzdési stratégiák.
20. A szív,- és érrendszeri megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.
21. A gastrointestinális megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.
22. Pszichoneuroimmunológia alapismeretek.

III. 3. A klinikai pszichológia alkalmazása a medicinában és egyéb területeken

23. A klinikai pszichológia feladatai és lehetőségei a korai fejlesztés területén
24. A neuropszichológia elméleti modelljei, neuropszichológiai vizsgáló eljárások.
25. Az intézményben nevelkedő gyermek speciális problémái – prevenció és intervenció lehetőségei.
26. Klinikai pszichológia a fogyatékoság rehabilitációjában.
27. A klinikai pszichológia alkalmazása az igazságügy területén.
28. A klinikai pszichológia az időskorúak segítése területén.
29. Klinikai egészségpszichológiai módszerek a szomatikus betegellátásban (alapellátás, belgyógyászat, szülészeti-nőgyógyászat, szervtranszplantáció, onkológia, stb.). Legalább három bizonyítottan hatékony klinikai pszichológiai intervenció és alkalmazási területe ismertetése (pl. dohányzás leszoktató tréning, testsúlycsökkentő viselkedésterápiás csoport, stresszkezelés, relaxációs módszerek, problémamegoldó tréning, kommunikációs / asszertív tréning, MBSR, stb.)